

K İ T A P L A R D A N H A B E R

BOYER, Martha : *Mongol Jewellery*; Nationalmuscets Skrifter Ethnografisk Roekke V. Kopenhag 1952. 223 sa.

Moğol bezeklerini ve kuyumculuk eşyasını inceleyen bu eserin bölümleri şunlardır: Önsöz. Moğol harflerinin transkripsiyonu. Giriş: Koleksiyonların menşei. Bölüm I: Bahis konusu kabilelerin kısa tarihçesi. Bölüm II: Serpuşların ve Kulak bezeklerinin tasviri. Bölüm III: Serpuşların ve kulak bezeklerinin analitik incelenmesi. Bölüm IV: Aksesuarın tasviri. Bölüm V: Aksesuarın analitik incelenmesi. Bölüm VI: Gümüş işleyen işçiler. Bölüm VII: Malzeme. Menşe. Ticaretle elde edilen mallar. Bölüm VIII: Teknik ve Yapma tarzları. Bölüm IX: Motifler. Bölüm X: Özet. Notlar. Bibliyografya. Eserin içine 121 resim, sonuna Moğolistanın 1 katlama haritası ve 2 renkli planı konmuştur.

ÇAĞDAŞ, Kemal, Doç. Dr. : *Devânâcarî Alfabeti ve Sanskrit -Türkçe küçük sözlük.*- Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yayınları sayı: 141. Ankara Üniversitesi Basımevi. - 1963. 135 sa.

Bu eser, aslında küçük bir Sanskrit- Türkçe sözlüğüdür. Hindoloji için çok önemli olan bu yayın şu bakımdan da önem taşımaktadır: Bugün Hindistan'da Hindi dili en başta olmak üzere birçok diller bu kitapta gösterilen yazı şeklini kullanmaktadır. Milattan sonra onbirinci asırdan itibaren iyice gelişen bu alfabe, özellikle kuzey Hindistanın alfabesi olmuştur.

DIKAIOS, Porphyrios and STEWART, James R.: *The Swedish Cyprus Expedition.* Vol. IV. Part 1 A. Lund 1962 XLV + 401 sa.

İsveç Kıbrıs araştırma ve kazı seferinin raporlarının dördüncüsü ve bunun da birinci bölümü olan ve güzel papier couché üzerine basılmış bulunan bu kitabın içindekiler şunlardır: *Taş devri* (yazan P. Dikaios) : Giriş, Khirokitia Troulli, Sotira, Kalavassos A. yeri, Erimi. Kalavasso; B. yeri, Ambelikou- Ayios Georghios, Philia B. yeri, Kyra-Alonia, Philia- Vasiliko, Kültür tabakalaşmasının özeti. Yabancı temaslar ve mutlak kronoloji. *Erken Kıbrıs Tunç çağı* (Yazan: J. R. Stewart): Önsöz, Giriş, Mimarlık, Çanak çömlek, Başka sanat ve zenaatlar, Nisbî kronoloji, Dış münasebetler, Günlük hayat, hayat, tarihsel özet, Kıbrıs bibliyografyası. 4 tane İndeks. Genel Bibliyografya. Genel İndeks. Eserin sonuna, güzel mat kâada basılmış 156 sayfa-dışı levhada toplanmış çok resim konmuştur.

ERDER, DR. Necat : *Siyasî ilimlerde Teori ve Metot hakkında bazı genel düşünceler.* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi yayınları No.

146 - 128. - İdarî İlimler Enstitüsü yayınları sayı 13. Ankara 1962. IV + 57 sa.

Bu özlü broşürün içindekiler şunlardır: *Bilimsel çalışmanın sınırlarını aşan meseleler*: Öğrenme veya faydalı olma kaygusu. Objektiflik ve değer hükümleri meselesi. Bilimsel çalışma ile ilgili meseleler. Toplum olaylarının müspet bilimle incelenmesine doğru. Dil meselesi. Tecrübe (expérimentation) imkânsızlığı. Bir durumda müessir olan değişkenlerin çokluğu. Adedî ve adedî olmıyan tahliller. Makro ve Mikro tahlil. Toplum bilimlerinin çeşitli dalları arasındaki münâsebet. Tarih metodu meselesi. *Siyasî ilimlerin bugünkü durumu*; *Siyasî olayların incelenmesinde konu ve tutum bakımından gelişme ve kullanılan başlıca kavramlar*. Siyasî ilimlerde yeni kavramlara doğru. Siyasî faaliyete katılma. Roller-Normlar- Sosyal baskı. Değerler. Siyasî Mythos, İdeoloji, Doktrin, Sembol, Propaganda. Haberleşme. Kişilik ve Karakter.

Ethnographical Studies.: National Museets Skrifter Etnografisk Rockke I. Kopenhag 1941. 250 sa.

Kopenhag Milli Müzesinde Etnografya bölümünün C.J. Thomsen tarafından 1841'de kuruluşunun 100'üncü yılını kutlamak münasebetiyle bir hatıra kitabı olarak yayımlanan bu eserin muhtevası şudur: *Victor Hermansen*: C.J. Thomsen ve Etnografya müzesinin kuruluşu. *Thomas Thomsen*: Milli Müzede Hindistandan gelme Brahmanist tapınak heykelleri. *C. G. Feilberg* Bazı Doğu Çarşı eşyasının tarihine bir "contribution". *Werner Jacobsen*: Çin-Sibiryaya hayvan bronzlarının menşeleri üstüne bazı düşünceler. *Carl Kjersmeier*: Ashanti Altın ağırlıkları. *Paul Bergsøe*: Eskimo'lar bakırlarını nereden alırlardı? *Kaj Birket-Smith*: Pasifik Eskimolarına ait eski koleksiyonlar. *Gudmund Hatt*: Batı Hind taş oymacılığının dinsel bir anlamı var mı? *Jens Yde*: Guatemala yerlileri kıyafetleri üstüne notlar. *Helge Larsen*: Batı ve Orta Polinezya'ya ait bazı eski tipler. Her yazının bibliyografyası ve resimler dizisi ayrıdır.

FEILBERG, C. G.: *Les Papis*. Nationalmuseets Skrifter. Etnografisk Rockke IV. Kopenhag 1952. XVII + 166 sa.

Papi'ler İran'ın Güney-batı bölgesinde yaşayan dağlı bir kabiledir. Eser, bu kabile üzerine etnografik bir incelemedir. İçindekiler şunlardır: Transkripsiyon ve Fonetik yazı— Giriş.— 1. Bölüm: Topografya ve fizik coğrafya. 2. Bölüm: Ekonomik hayat ve maddesel kültür. 3. Bölüm: Toplumsal ve Tinsel kültür. Bibliyografya. Zeyller. Söz İndeksi ve Madde İndeksi. Esere 140 resim konmuştur.

First International Congress of Turkish Arts. Ankara 19th - 24th October 1959. Communications presented to the Congress. Faculty of Theology of the University of Ankara. Institute of History of Turkish and Islamic Arts. Ankara 1961. XV + 381 sa.

1959 da Ankara'da toplanmış olan Birinci Türk Sanatları Kongresinin tebliğlerini ihtiva eden bu kitap İngilizce olarak basılmış, ancak tebliğlerin kendileri 3

dilde, yani Almanca, Fransızca ve İngilizce çıkmıştır. 61 tebliğin metni bulunmadır. Ord. Prof. S. K. Yetkin'in açılış nutku bu sayıya dahil değildir. Kitabın sonuna 294 levha resim ile 3 tane katlamalı resim konmuştur.

FISCHER, Sidney (ed.) : *The Military in the Middle East. Problems in Society and Government.* Ohio State University Columbus 1963 138 sa.

Birkaç yazarın kaleminden çıkmış olan bu kitabın, yazarlarıyla birlikte içindekiler şunlardır: Dankwart A. Rustow: *Orta doğu toplumunda ve siyasasında asker.* Sydney Nettleton Fisher: *Türkiye toplum ve hükümetinde askerin rolü.* Majid Khadduri: *Suriye'de toplum ve hükümette askerin rolü ve B.A.D. in teşekkülü.* George Kirk: *Mısırdaki toplum ve hükümette askerin rolü.* J.C. Hurewitz: *İsrail'de toplum ve hükümette askerin rolü.* John C. Campbell: *Orta doğu'da askerin rolü : Eski esaslar ve yeni istikametler.*— Zeyl: William R. Polk: *Dünya işlerinde önderliğe alıştırma.*— Yazarlar üstüne notlar. İndeks.

HANSEN, Henny Herald : *Mongol Costumes.* Nationalmuseets Skrifter. Etnografisk Roekke III. Kopenhag 1950. XX + 199 sa.

Moğol kıyafetleri üzerine, Danimarka Orta Asya seferlerinin birinci ve ikincisinde 1936 - 37 ve 1938 - 39 yıllarında yapılmış olan araştırmaların bir raporu olan eserde şu bölümler vardır: Libaslar, Serpuşlar, Ayakkapları Her bir bölümde, tasvirde sonra birer malzeme, biçme, ve türlü kabilelerde kullanma tarzı analizi yer almaktadır. Eser 175 resimle bezenmiştir. Ayrıca bir de, kitabın başında Moğolistanın bir haritası vardır.

HANSEN, Henny Harald : *Kurdish Woman's Life.* Nationalmuseets Skrifter. Etnografisk Roekke VII. Kopenhag 1961. XIV + 213 sa.

İkinci başlığı, *İrak'ta bir İslam toplumunda sahra (field) araştırması* olan bu kitabın muhtevası şudur: Önsöz, Transkripsiyon üzerine not. Giriş. Bölüm I. Araştırmanın alanı: Kürtlerin tarihçesi. Kürt kadını hakkında sözler v.b. Bölüm II: Maddî çevre. Bölüm III: Görünüş ve kıyafet. Bölüm IV: Hayatın seyri (doğum, evlenme, ölüm. . .) Bölüm V: İslamiyette dinsel hayatta kadının yeri. Sonuç: Kadının topluluğun içinde yeri. Bibliyografya. Kullanılmış olan Kürtçe terimlerin listesi (Profesör K. Barr tarafından gözden geçirilmiştir). Etnografik tiplerin listesi. Resimler: Esere 101 resim konmuştur.

İTİL, Abidin, Doç. DR. : *Sanskrit kılavuzu.* Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yayımları sayı 140. Ankara Üniversitesi Basımevi 1963. XII + 164 sa.

Sanskrit dili üstüne yazılmış nadir Türkçe eserlerden biri olan bu kitabın içindekiler şunlardır: Girişten sonra, Gramer: Yazı, fonetik, İsim ve Sıfatlar, Zarflar, Sayılar, Zamirler, Fiiller, Sözümler kuruluşu, Birleşik kelimeler, Söz türlerinin cümle içerisindeki kullanılışları. Eserin başında bir kısaltmalar listesi, sonunda da bir İndeks bulunmaktadır.

KIRATLI, DR. Metin : *Üçüncü Kaymakamlar toplantısı.* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi yayınları No 145 - 127. İdarî ilimler Enstitüsü yayınları No 12 Ankara 1962 31 sa.

Siyasal Bilgiler Fakültesinin İçişleri Bakanlığı ile işbirliği ederek düzenlediği Kaymakamlar toplantısının Mayıs 1959'da yapılmış olan 3 üncüsü üstüne bilgi veren bu broşürde şu problemlerin açıklanmasını görüyoruz: *İdarenin başlıca iş meseleleri, Halkla münasebete ilişkin başlıca meseleler :* Personel seçimi, yetiştirilmesi ve denetlenmesi. İdare âmirleri için bir teftiş kılavuzunun hazırlanması. Kaymakamlık stajının ıslahı. Talî memurların yetiştirilmesi. Tahrirat kâtipliğinin bir meslek haline getirilmesi. Memurların en aşağı Lise mezunu olmaları şartı. İş tasnifi. Aydınların büyük şehirlere kaçması. Halkla temas. *Belediye idaresi; Köy İdaresi.* Son yıllarda Türkiye'de inşaat. v.b.

LABAT, René : *Elam. c. 1600 - 1200 - B. C.— The Cambridge Ancient History. Revised Edition of Volumes I and II.* Cambridge University Press 1963 41 sa.

Cambridge Büyük Tarihinin eskiçağ bölümünden ayrı basılmış bir parça (Cilt II, Bölüm XXIX) olan bu kitapçık, Elam'ın tarihini incelemektedir. Bölümleri şunlardır: I. Hanedanlar ve Olaylar. II. Mimarlık ve Sanatlar. III. Din. Sonda bir Bibliyografya ile Elam, Babil ve Asur'un karşılıklı zaman cetveli bulunmaktadır.

LEMAÏ, Richard : *Abu Ma'shar and Latin Aristotelianism in the twelfth Century.* The Recovery of Aristotles Natural Philosophy through Arabic Astrology.— Beirut 1962. XL + 468 sa.

Eserin muhtevası: Giriş: 12. yüzyıl Aristoteles'çiliği. Araştırmalara yeni bir yön vermek gerekir: Bu hususta astroloji (ilmî nücum) nin önemi. . *Birinci Bölüm :* Abu Ma'shar'ın Latinceye tercüme edilmiş olan Astronomi'ye giriş adlı eseri. Bunun Aristoteles'çi temeli. *Bölüm II :* Abu Ma'shar'ın eserinin 12. yüzyılın bazı tabiat filozofları üzerine etkisi. Sonuç. 4 tane zeyl. El-yazmaları ve edisyonlar üstüne Notlar. Kaynaklar. 4 İndeks. İlâveler.

MANSEL, Arif Müfid : *Die Ruinen von Side* Deutsches Archæologisches Institut. Abteilung İstanbul. Berlin 1963. 199 sa.

İstanbul Üniversitesi Arkeoloji Ord. Profesörü Dr. Arif. Müfid Mansel'in çok güzel papier couché üzerine basılmış olan ve doğrudan doğruya Almanca yazılmış olan bu eserin muhtevası şudur: Side şehrinin yeri ve tarihi, şehrin planı, kale, liman, su tesisatı, Nymphaeum ve şehir içinde su tesisatı. tapınak, agora, Kayser salonlu bina, tiyatro, evler, Byzans binaları, Nekropol, Side harabelerinin araştırılması.— Bibliyografya. Eserde 157 resim, 1 harita ve 1 katlanabilir plan vardır.

MANTRAN, Robert : *Inventaire des Documents d'Archives turcs du Dar el-Bey (Tunis)*. Université de Tunis- Publications de la Faculté des Lettres, 5 e série: sources de l'Histoire Tunisienne - Volume No. 1. Presses Universitaires de France 1961 XLIV + 131 sa.

Tunus Türk arşivlerinde (Dar el-Bey'de) bulunan Belgelerin bir envanteri olan bu eserde şunlar vardır: *Giriş*: Dar el-Bey genel arşivleri. Türk ve Hüseyinî Tunusu. Dar el-Bey'deki Türk belgeleri. Türk-Tunus münasebetleri.— *Envanter*: Tarihsel yazıların koleksiyonu. Devlet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı. Harbiye Bakanlığı. Dışişleri Bakanlığı. Fransa ile münasebetler. Osmanlı devleti. Tunus ve Türk misyonları. Osmanlı Devletinde türlü muhabereler. Büyük-Britanya. Sardanya kiralığı. Kişi adları ve has adlar İndeksi. Yer adları İndeksi. Türkçe ve Arapça kelimeler İndeksi.

MUMCU Ahmet Dr. : *Osmanlı Devletinde siyaseten Katil*. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi yayınlarından No 180. Ajans-Türk Matbaası Ankara 1963. XXII + 260 sa.

Bir doktora tezi olan bu eserin içindekiler şunlardır: Önsöz, Kısaltmalar ve Bibliyografyadan sonra Giriş. *Birinci Bölüm*: Kurumun kökleri. İslâm devletinde siyaseten katle basamak olan gelişmeler. Kurumun yerleşmesi ve gelişmesi. İslâmlıktan önceki Türk Kamu hukukunun konumuz bakımından incelenmesi ve kurumun Türk-İslâm devletlerindeki gelişmesi. *İkinci Bölüm*: Osmanlı Kamu hukukunda Padişahın yetkilerinin gelişmesi ve bu gelişmenin İslâm Ceza Hukukunda ölüm cezası bakımından incelenmesi: Genel olarak Şeriat ve örfî hukuk. Osmanlı devletinde örfî hukukun gelişimi. Ölüm cezası bakımından Örfî hukuk-Ceza hukuku ilgileri. *Üçüncü Bölüm*: Siyaseten katlin Osmanlı devletlerindeki gelişiminin incelenmesi: Osmanlı devletinde teb'anın duruma konumuz yönünden bir bakış. Askerî sınıfın siyaseten katilleri. Reayanın siyaseten katli. Siyaseten katilde af. Siyaseten katlin sonuçları. *Dördüncü Bölüm*: Osmanlı Devletinde siyaseten katil sebeplerinin sınırlandırılması ve bu kurumun hükümdarın keyfî yetkisine bağlı olmaktan çıkıp kanun içinde düzenlenmesi. Tanzimatın hazırlık devri. Tanzimat. *Beşinci Bölüm*: Osmanlı devletinde hanedan üyelerinin katilleri. Osmanlı devletinde hanedan üyelerinin katledilmelerinin sebebi. Fatih Kanunname'sinin uygulanması. *Sonuç*: Siyaseten katil hakkında değer hükmü. Siyaseten katlin Türk Kamu hukukunda etkisi.— Papier couché üzerine basılmış, 28 tane tam metinleri verilmiş belge. Belgelerin listesi. İndeksler.

THOMSON, Dorothy Burr : Troy, The Terracotta figurines of the Hellenistic Period (Supplementary Monograph 3) Published for the University of Cincinnati, by Princeton University Press 1963 + 160 sa.

Truva'da çıkan pişmiş topraktan Hellenistik heykelcikler üzerinde yazılmış bu eser, bir serinin 3. ilâvesidir.

Eserin muhtevası şudur: *Bölüm I.*: Tarihçe, Kaynaklar, Teknik, Üslup ve Kronoloji, Elbiseler, Kült (Din) . . . *Bölüm II*: Katalog: Dinsel konular, Laik konu-

lar, Türlü konular.— Tarihsel uygunluklar (concordance). Envanter numaraları ve katalog numaraları. Müzecilik İndeksi, Yunanca terimler indeksi, Resimler.

Kitabın sonunda papier couché'ye basılmış 63 sayfa-dışı levhada birçok resim toplanmıştır.— Eser, Carl Blegen'e 75 inci doğum günü münasebetiyle sunulmaktadır.

YETKİN, Suut Kemal : *L'architecture turque en Turquie*. Histoire du Monde de l'İslam, collection dirigée par Robert Brunschvicg, Professeur à la Sorbonne. Paris 1962, 173 sa.

Sanat tarihçimiz, Ankara Üniversitesi Rektörü Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin'in bu eseri, Türkiyede Türk Mimarlığını ele almaktadır. Doğrudan doğruya Fransızca kaleme alınmış olan bu eserin bölümleri şunlardır: Profesör Rober Brunschvicg'in Önsözü. *Birinci Bölüm : Selçukluların Mimarlığı* : Dinsel Mimarlık. A. Camiler, B. Medreseler. C. Türbeler. *İkinci Bölüm : Anadolu beylikleri Mimarlığı* : Genel bakış. A. Camiler. B. Medrese ve Türbeler. *Beylikler zamanında Osmanlı Mimarlığı* : A. Camiler. B. Medreseler. C. Türbeler. *Osmanlı Devleti Mimarlığı* : Genel Bakış.— Dinsel Mimarlık. A. Camiler. B. Medreseler. C. Türbeler.— Eserin sonuna, Papier couché üzerine basılmış 104 levha konmuştur. Bunlarda, ele alınan devrelerin en önemli mimarlık eserlerinin resimleri bulunmaktadır. Metin içinde de ayrıca 48 tane plan yahut resim bulunmaktadır.